

גדוד בלשים הוביל את אסיר-העולם יוסף מנקס לחגיגה משפחתית בביתו - והטיל

חופשה באזיקים

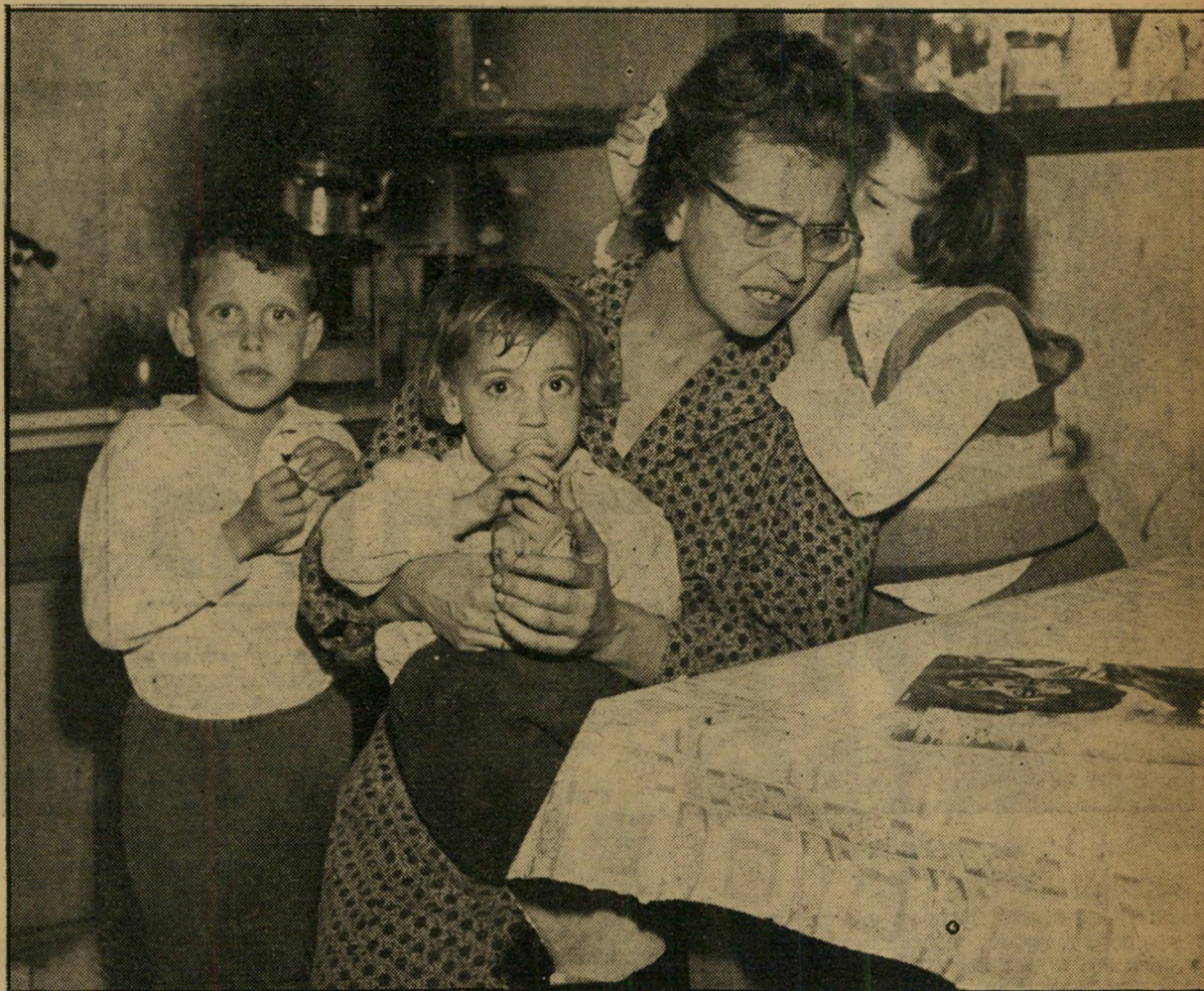
אחר של העיר. אולם אסתר לא רצתה לעבור מכפר שלם. היא פחדה להתחיל הכל מחדש. היא חששה שהשכנים והילדים במקום החדש יציקו לה ולילדיה. בכפר שלם מכירים אותה כולם, יודעים על מצבה ומשתדלים לעזור לה. פעם בשבועיים היא נוסעת עם ילדיה לבקר את האב, בבית-הסוהר ברמלה. תחילה ניסתה לספר לילדים כי "אבא הוא בצבא ואנחנו נוסעים לבקר אותו במחנה הצבאי". מעל לכניסה לבית-הסוהר מתנוסס השלט: בית הסוהר המרכזי רמלה. "מה כתוב שם?" שאלה פנינה, הבת הגדולה הלומדת בכיתה ב'. "כתוב כאן מחנה צה"ל, השיבה אסתר. רק בבית, אחרי הביקור, אמרה פנינה: "אמא, למה את משקרת? אני יודעת לקרוא." אריאלה, בת שלוש וחצי שנים, אומרת גם היא: "אמא, למה את אומרת שאבא בצבא, הוא הרי בבית-הסוהר!" באחד הביקורים בבית-הסוהר נתקפה אריאלה בהיסטריה, סירבה לחזור הביתה, צחחה בפסקנות: "אני אשאר כאן, יחד עם אבא, או שהוא יבוא איתנו הביתה." פנינה הגדולה סירבה, לען מת זאת, לבקר בבית-הסוהר משך שלושה חודשים רצופים.

באוגוסט השנה, הגיע אברהם לגיל שש. אסתר ביקשה שיאפשרו לבעלה לבקר בחגיו גה שתערוך בבית לכבוד הבן. לא למען מנקס עצמו. למען הילדים. היא רצתה ל"העניק להם פעם אחת את ההרגשה שגם להם יש אבא. נציב שרות בית-הסוהר, אריה ניר, דחה את בקשתה של אסתר מני קס. מנקס עצמו הגיש צו-על-תנאי לבית המשפט העליון.

ירוקה בפני ש. ב.

בקשה היתה אנושית ומובנת. אולם שלטונות הבטחון ראו בה סכנה לבטחון המדינה. שעה שהובילו את מנקס מרמלה לירושלים לישיבות בית-המשפט שדן בבקשתו, כשהוא מלווה שוטר אחד בלבד, טענו כי יש סכנה בהבאתו לכפר-שלם תחת משמר כבד. בבית-המשפט התנגד ניר, פעם נוספת, למתן חופשה של שעתיים למנקס. הג באסירי-עולם! השיב לו השופט העליון זילברג: "מדוע כשמוציאים את שושנה בר זאני, השפוטה למאסר עולם, לביקור בביתה זה לא תקדים, ולגבי מנקס זה כן תקדים". לניר לא היה מה להשיב.

גם כשבהמלצת בית המשפט העליון הורה שר המשטרה לתת למנקס את חופשת השעתיים, לא השלימו שלטונות הבטחון עם החלטה זו. ניר קרא לאסתר מנקס לשיחה, ניסה לשכנעה כי היא עצמה חוששת מביקורו של בעלה בבית. לפני הביקור הופיעו אנשי המדור המרכזי של משטרת ישראל בביתה, הציגו תעודות ואמרו: "אנחנו מה משטרה ורוצים לעזור לך. אנחנו בעצמנו רוצים שהמבצע יצלח. אנחנו יודעים שאת חוששת מהביקור ואינך יודעת אם להסכים לו. לנו את יכולה להגיד כל מה שאת

שואלת פנינה, בתו הגדולה של יוסף מנקס, את אמה בטון. על ברכיה מחזיקה האם את אריאלה הקטנה, כשלידה עומד אברהם בן השש. ילדיו של מנקס יודעים כי אביהם כלוא בבית הסוהר, אך הם סבורים שהוא יושב שם "מפני שלקח רובה בלי רשות הממונים עליו בזמן שיצא לחופש בהיותו בצבא".

מתי יבוא אבא?

גת ילדי מנקס, אפשר היה בקלות לדמות שגם הם חלק ממערך מיוחד שתוכנן להדיר פת התקפת המחטרת - אשר בית-המשפט המחוזי קבע, בזמנו, שלא היתה קיימת כלל.

הניצב ניר מוד הידרים

יוסף מנקס, שנשפט למאסר עולם אחרי שנמצא אשם בהסתה לרצח הד"ר רועה קאסטנר, בא הביתה. שלושת ילדיו היו נרגשים. פנינה (8), אברהם (6) ואריאלה (3.6), לבשו את בגדי התג שלהם וישבו מסביב לשולחן המקושט, עליו היו ערוכים פירות, סוכריות ועוגה. בפעם הראשונה מזה שלוש שנים לבשו שני החדרים החשוך כים שבבית השחור מראה חגיגי. ניר השו"שנים האדומות אשר אסתר, אשתו של יוסף מנקס קנתה, והשולחן בעל המפה הצחורה האירו את התלים המפויחים, את המיטות הקשות המכוסות בשמיכות צבאיות, את הארון שדלתותיו התפרקו ואת הכיסאות שמשענותיהן נשברו. הילדים ישבו בשקט. מנקס, שהרכיב את המשקם הכהים שאיפיינו אותו גם בזמן המשפט, היה במצב רוח מרומם. הוא פיצח גרעינים וניסה להתלוצץ. והיה דווקא מקום להתלוצץ - לפחות לגבי המאמצים בהם נקטו שלטונות הבטחון לגביה.

מול הגיחון שבהתנהגות זו, ניצבה ה"טראגדיה של משפחת מנקס, בכל אימתה. עד לפני חודשים מיספר, עבדה אסתר מנקס כעוזרת לגנת, פירנסה במשכורתה את שלושת ילדיה. לפני כמה חודשים חלתה. האבחנה גילתה אולקוס ואבנים ב"כליות. היא נאלצה להפסיק לעבוד. רק ל"אחרונה נעזרה במעט על ידי המחלקה ל"עזרה הסוציאלית.

הציעו לה לעבור למקום-גורים אנושי יור. אנשי תנועת החרות והעזרה הסוציאלית היו נכונים לסדר לה שיקון בחלק

רית תיהרף, נכנסה שירה קטנה אל חצר הבית הקטן. מתוך מכונית הסטישון-חאגון, הוצא אסירי-עולם יוסף מנקס, כשהוא מלווה בשומרים חמושים בעוויים. הנידון הוכנס לביתה, ממנו נעדר שלוש שנים. סוף סוף ניתן לו לחגוג במשך שעתיים בחיק מש"פחתו את יום הולדתם של ילדיו.

גם עתה לא היו השומרים בטוחים כי ה"אסיר לא ישוחרר מידם. אל תוך החדר פנימה נכנסו שני אנשי-בטחון שישבו כל העת ליד השולחן, בו חגג מנקס עם ילדיו. מה שבטוח - בטוח. אותה שעה ריתפו מעל פני השטח מטוסי קרב של צה"ל. לנכח התכונה הבטחונית הגדולה סביב חגי

כל היה מוכן להדיפת התקפת המח"ה תרת. מכוניות חסמו את כל דרכי הגישה אל הבית השחור, המצופה בופת, שברחוב ל', בכפר שלמה בתל-אביב. בראד" יוס של קילומטר פוזרו עשרות אנשי בט"חון בכגדים אורחיים, שתפסו עמדות ב"פתחי הבתים וליד גדרות-הצברים. מסביב לבית השחור עצמו, נערכו כוחות נוספים להגנה היקפית למקרה שהקו החיצוני יפרץ. לעורתם גוייסו גם כלבי גישוש. המכוניות עצמן היו מותנעות כל הזמן, מוכנות לז"נוק מהיר. במשירי אלחוט מיוחדים הוע"ברו הדיווחים מעמדה לעמדה.

רק אחרי שהיה ברור שכל התקפה אפש-

בלווי תת = מקלעים

הובא יוסף מנקס במכונית זו עד פתח ביתו, הנראה בתמונה מימין. בתמונה נראים אנשי המישר אשר הקיפו את הבית, ממתנים ליוסף מנקס, החוגג אותה שעה עם ילדיו.

מישחק

ילדי מנקס היווה הגיפ של שלום ירקוני, ראש המדור המרכזי לעיקוב וביולוש של משטרת